

ВІДГУК

офіційного опонента, завідувача кафедри загальної, дитячої та онкологічної урології Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України доктора медичних наук, доцента Антоняна Ігоря Михайловича на дисертаційну роботу Фролова Олександра Сергійовича

«Удосконалення хірургічної техніки при виконанні лапароскопічної радикальної простатектомії у хворих локалізованим раком передміхурової залози», поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.031 при Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л.

Шупика на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина

Науковий керівник: доктор медичних наук, доцент, доцент кафедри урології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Сагалевич Андрій Ігорович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Дисертаційна робота присвячена хірургічному лікуванню локалізованого раку передміхурової залози (РПЗ). Лапароскопічна радикальна простатектомія, продемонструвавши дуже гарні онкологічні результати, є найпоширенішим методом лікування та “золотим” стандартом для цієї групи пацієнтів. Одним з ускладнень лапароскопічної радикальної простатектомії є нетримання сечі як у ранньому, так і у віддаленому післяопераційному періоді. Нетримання сечі є станом, який першочергово впливає на якість життя хворих після виконання радикальної простатектомії. У такій ситуації удосконалення техніки виконання самої операції, спрямоване на зниження періопераційних ускладнень, поліпшення післяопераційної якості життя пацієнтів є одним з основних завдань сучасної урології.

Метою даної роботи було покращення функціональних результатів хірургічного лікування хворих на локалізований рак передміхурової залози в стадіях T1-T2.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано в межах НДР кафедри «Прогнозування післяопераційних ускладнень та метафілактика сечокам'яної хвороби у хворих з метаболічним синдромом», державний реєстраційний номер 0116U007634, термін виконання 2016-2021 рр.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Автором було досліджено анатомо-іннерваційні особливості будови та характеристики зовнішнього сфінктера уретри. У співавторстві розроблено новий спосіб обробки венозно-дорсального комплексу (ВДК) під час радикальної простатектомії.

Проаналізовано частоту виникнення післяопераційного нетримання сечі в пацієнтів з РПЗ, після лапароскопічної радикальної простатектомії з використанням стандартної та нової технік обробки ВДК.

Вперше досліджено швидкість відновлення утримання сечі в ранні та пізні терміни (до 12 місяців) після операції у хворих у досліджуваних групах.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Шляхом наукового експерименту встановлені анатомо-іннерваційні відношення зовнішнього сфінктера уретри та визначені локалізація нервових гангліїв рабдосфінктера, їхнє розташування відносно ВДК. У рамках цієї праці досліджена принципово нова техніка обробки ВДК під час лапароскопічної РПЕ в пацієнтів з клінічно локалізованим РПЗ.

5. Практичне значення результатів дослідження.

В анатомічній та клінічній частинах дослідження показано, що опрацьована техніка проста в застосуванні, ефективна та дозволяє домогтися кращих функціональних результатів (утримання сечі) після операції порівняно з традиційно використовуваною методикою, не впливаючи на радикальність операції.

Результати дослідження аспіранта Фролова Олександра Сергійовича були широко апробовані та запроваджені у навчальному процесі кафедри урології НМАПО імені П. Л. Шупика та в практичній медицині (Київська

міська клінічна лікарня № 3, Київська міська клінічна лікарня № 6, Олександрівська клінічна лікарня міста Києва, Київська обласна клінічна лікарня).

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться у дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічна витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Всі використані в дослідженні методики - сучасні. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані у дисертації, одержані на достатньому фактичному матеріалі. Методи статистичного аналізу, які було використано в роботі адекватні.

Аспірантом Фроловим Олександром Сергійовичем було обстежено 148 осіб, використано даних 167 медичних карт амбулаторних/стаціонарних хворих та інших форм медичної статистики, проведено 2 дослідження, опубліковано 4 статі у наукових фахових виданнях, оформлено 1 патент.

При аналізі отриманих результатів було застосовано засоби програмного забезпечення Statistica 10.0 (StatSoft®, Inc., США). Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом спостережень та використанням надійних методів статистичної обробки даних.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю викладення.

Дисертація викладена українською мовою на 130 сторінках комп'ютерного тексту. Написано грамотно, відповідно до існуючих стилістичних стандартів. Робота складається зі вступу, огляду літератури, матеріалів і методів дослідження, розділу власних досліджень, аналізу й узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків. Дисертація ілюстрована 32 рисунка, 12 таблицями. Список використаної літератури містить 160 джерел, зокрема 38 – кирилицею, 122 – латиницею.

Дисертація написана літературною мовою. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми локалізованого раку передміхурової залози.

Другий розділ дисертації – «Матеріали та методи» - описує дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення хворих в дослідження, клінічна характеристика та розподіл пацієнтів за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Також викладені методи морфо-анатомічного

дослідження. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

В третьому розділі автором проведений аналіз факторів впливу на функціональні результати операції, та опубліковані результати морфо-анатомічного дослідження. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

У розділі «Порівняльна оцінка результатів лікування в групах спостереження та їх обговорення» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» викладено стислий зміст проведеного дослідження, спосіб отримання наукових результатів, їх статистична обробка, описано морфологічна частина клініко – дослідницької роботи.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Чи були хворі які вибули із дослідження? Якщо так, то чому?
2. Ви вивчали об'єм залишкової сечі після видалення уретрального катетеру?
3. Які ускладнення Ви відмічали в ранньому післяопераційному періоді?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

За матеріалами дисертації опубліковано 7 статей, з них зокрема 5 статей (3 у фахових виданнях з переліку МОН України, 1 в періодичному виданні іншої держави, 1 в журналі, що індексується наукометричною базою Scopus та іноземних виданнях у країнах ЄС/ОЕСР), 1 тези. Отриманий 1 патент України на корисну модель.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертація є особистою науковою роботою здобувача.

Вибір теми дисертації, напрямок дослідження, формулювання завдань, методологія побудови роботи розроблені спільно з науковим керівником – доктором медичних наук, доцентом Сагалевицем Андрієм Ігоровичем. Автор самостійно провів патентно-інформаційний пошук, аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури.

Фролов О.С. особисто провів дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації (протокол Експертної проблемної комісії за спеціальністю «урологія» від 23.10.20 (протокол № 10). Текст є оригінальним: всі текстові співпадіння мають відповідні посилання на першоджерело, що міститься в списку використаних джерел; виявлені у роботі запозичення не мають ознаки плагіату. Робота визнається самостійною та може бути допущеною до захисту.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, розроблена методика оперативного лікування локалізованого раку передміхурової залози впроваджені в практичну роботу 4 лікувально-профілактичних закладів України: Київська міська клінічна лікарня № 3, Київська міська клінічна лікарня № 6, Олександрівська клінічна лікарня міста Києва, Київська обласна клінічна лікарня. Отримані результати дослідження хірургічного лікування локалізованого раку передміхурової залози включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри урології НМАПО імені П.Л.Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертаційна робота О.С. Фролова за змістом відповідає профілю одноразової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.031, створеної у Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Фролова Олександра Сергійовича на тему «Удосконалення хірургічної техніки при виконанні лапароскопічної

радикальної простатектомії у хворих локалізованим раком передміхурової залози» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина є завершеною, самостійною науковою працею, яка містить нове вирішення актуального науково-прикладного завдання – поліпшення функціональних результатів лікування хворих на локалізований рак передміхурової залози.

За актуальністю, методичними підходами, обсягом досліджень, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів, рівнем їх висвітлення та впровадження в практичну діяльність дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та «Вимогам до оформлення дисертації», затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор Фролов Олександр Сергійович заслуговує присвоєння наукового ступеню доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри загальної, дитячої та онкологічної
урології Харківської медичної

академії післядипломної освіти МОЗ України

доктор медичних наук, доцент

І.М. Антонян

